

Plan van Aanpak GALA / Brede SPUK

1. Inleiding

Aanleiding

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een landelijk akkoord waarin de rijksoverheid, gemeenten en zorgverzekeraars afspraken hebben gemaakt over hoe het preventief gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd. Sportakkoord II is een vervolg op het huidige Sportakkoord, waarin lokale samenwerking een centraal thema is. Aan het GALA en het Sportakkoord II is een brede SPUK (specifieke uitkering) verbonden, gericht op het ontwikkelen van een samenhangende lokale aanpak op het gebied van gezondheid, sport en bewegen én sociale basis. De brede SPUK betreft een uitkering op 15 onderdelen die een bijdrage leveren aan het hoofddoel van het GALA: een gezonde generatie in 2040. Dat wil zeggen dat er sprake is van weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Het GALA vraagt bij uitstek om een integrale aanpak. Vaak gaat het bij gezondheidsproblemen of de verbetering van gezondheid van inwoners om een optelsom van factoren die een rol spelen bij het kunnen bereiken van een goede gezondheid.

De gemeente Stichtse Vecht heeft op alle 15 onderdelen de Brede SPUK aangevraagd. In dit Plan van Aanpak wordt uiteengezet op welke manier de ambities en doelen binnen het GALA lokaal in Stichtse Vecht uitgewerkt worden.

Raakvlakken GALA

Het GALA raakt aan andere ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente Stichtse Vecht:

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Het GALA heeft een direct verband met het Integraal Zorgakkoord (IZA), waarvoor organisaties in de zorg eind 2022 een akkoord hebben gesloten. Het IZA heeft als doel om zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De afspraken uit zowel IZA als GALA komen samen in een werkagenda met afspraken op het gebied van de inrichting van een regionale preventie-infrastructuur en vijf verschillende ketenaanpakken. Op regionaal niveau moeten afspraken gemaakt worden die op lokaal niveau uitgevoerd kunnen worden. Het gaat om de ketenaanpakken: kansrijke start, valpreventie bij ouderen, aanpak overgewicht kinderen, gecombineerde leefstijlinterventie bij overgewicht en obesitas van volwassenen en welzijn op recept.

Wonen Ondersteunen en Zorg voor Ouderen (WOZO)

Vitaal ouder worden is de eerste actielijn en belangrijkste pijler van het WOZO programma en richt zich op het bevorderen van gezondheid en de zelfredzaamheid van ouderen.

Hervormingsagenda Jeugd

Met de Hervormingsagenda Jeugd wordt een aantal ingrijpende hervormingen in het stelsel van de jeugdzorg doorgevoerd om een aantal hardnekkige knelpunten aan te pakken. De ambitie en doelstellingen uit GALA om de preventieketen te versterken en gezondheid en sociaal domein te verbinden dragen hier in een belangrijke mate aan bij. De Jeugdgezondheidszorg-uitvoerders kunnen de lokale en rijksoverheid goed helpen de gewenste versnelde beweging naar gezondheid te realiseren.

Relatie GALA en Integraal Beleidskader Sociaal Domein Stichtse Vecht

Ook binnen de gemeente Stichtse Vecht sturen we op een effectieve samenwerking tussen organisaties die werken aan een gezond gemeente. Dit doen we op basis van het Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK) en verschillende nota's en akkoorden op het gebied van sport, preventie, gezondheid en armoede. De ambities en doelen die onderdeel zijn van het GALA overlappen met de ambities en doelen vanuit het IBK. Dit Plan van Aanpak betreft daarmee een uitwerking van bestaande ambities en doelen binnen het IBK en is daarom geen nieuw beleid.

Relatie GALA en lokale nota's en akkoorden

We hebben in Stichtse Vecht verschillende nota's en akkoorden op het gebied van sport, preventie, gezondheid en armoede. De ambities en doelen die hierin zijn opgenomen zijn in lijn met het GALA. In de gemeente Stichtse Vecht zetten we ons dus al op verschillende manieren in voor een gezonde generatie in 2040. Om de afzonderlijke invalshoeken samen te brengen en de integraliteit te borgen, kiezen we ervoor om de uitwerking van de Brede SPUK (dat onderwerp is van dit Plan van Aanpak) onderdeel te laten zijn van het IBK.

Middelen uit de Brede SPUK

Met de Brede SPUK worden bestaande middelen voor uiteenlopende programma's en deels nieuwe Rijksmiddelen gebundeld aangeboden. Zo zijn bijvoorbeeld het lokale sportakkoord en het lokale preventieakkoord ondergebracht in de Brede SPUK, waarmee de eerdere regelingen komen te vervallen. In de besteding van de Brede SPUK middelen zal ook rekening gehouden worden met het vervallen van de NPO-middelen. Het bedrag dat overblijft voor intensiveringen en het opzetten van nieuwe activiteiten, zal ingezet worden om lokaal invulling te geven aan de afspraken die landelijk in het GALA zijn gemaakt.

2. Van huidige naar gewenste situatie

De huidige situatie: gezondheidscijfers van inwoners

De komende jaren staat gemeente Stichtse Vecht voor een uitdaging. De regio Utrecht vergrijst snel. We hebben en krijgen te maken met een tekort aan mantelzorgers, vrijwilligers en professionals in de wijk. We zien vanuit de data een aantal kwetsbare groepen en onderwerpen binnen de gemeente Stichtse Vecht die extra aandacht vragen, omdat zij te maken hebben met gezondheidsachterstanden. We zijn ons ervan bewust dat iedere kern zijn eigen uitdagingen kent en kiezen daarom voor een kerngerichte aanpak die aansluit bij de lokale behoeften.

Verskil in gezondheidsachterstanden

Er zijn grote verschillen in Stichtse Vecht. Dit blijkt uit zowel het proces rondom de kernfoto's als het IZA regiobeeld. In Vreeland, Oud Zuilen, Nieuwer ter Aa, Loenersloot en Nieuwersluis wonen relatief meer mensen met een hoge sociaal economische status. In Breukelen, Loenen aan de Vecht en Maarssenboek wonen daarentegen relatief meer mensen met een lagere sociaal economische status. Door de grote verschillen tussen kernen zijn gemeente brede cijfers snel gemiddeld. Het is belangrijk om naar de uitschieters op kwetsbaarheid te kijken. *Bron: kernfoto's*

Vergrijzing

Het aantal 65-plussers binnen Stichtse Vecht is groot en neemt de komende jaren toe. De meeste 65-plussers wonen in Loenersloot (26,8%), Maarssen (23,9%), Breukelen (23%) en Kockengen (20,9%). De verwachting is dat de vergrijzing de komende jaren zal stijgen. Los van de huisvestingsbehoeften, en een toename in ondersteunings- en zorgbehoefte, is het de uitdaging ervoor te zorgen dat deze groep ook mee kan blijven doen. *Bron: CBS 2022 en kernfoto's*

Mentale gezondheid

Het aantal inwoners in Stichtse Vecht dat last heeft van psychische klachten is vergelijkbaar met het beeld van de gehele regio. Dat neemt niet weg dat 47% van de 13-17 jarigen (heel) vaak stress door één of meer factoren ervaart. Bij volwassenen tot 64 jaar gaat het om 23,8% en bij de groep 65-plussers gaat het om slechts 6,1%. Met name de mentale gezondheid van jongeren vraagt dus extra aandacht. Op dit moment kunnen de cijfers niet gespecificeerd worden voor de verschillende kernen, waardoor we een verschil tussen de kernen niet kunnen vaststellen of duiden. *Bron: GGD monitor (Gezondheidsmonitor jongvolwassenen 2022)*

Eenzaamheid

Bijna alle cijfers van sociale en emotionele eenzaamheid zijn de afgelopen jaren voor volwassenen (18+) in Stichtse Vecht gestegen. We moeten ons ook realiseren dat eenzame inwoners vaak niet zichtbaar zijn. Eenzaamheid kan dus nog hoger zijn dan wat nu bekend is. Voornamelijk emotionele eenzaamheid is gestegen. In 2016 voelde 16,1% van de 18- tot 64-jarigen zich emotioneel eenzaam. In 2022 is dit gestegen naar 27%. Voor 65-plussers ging deze stijging van 19,3% naar 24,2% in 2022. Ook sociale eenzaamheid is hoog in Stichtse Vecht. Het aantal personen dat sociale eenzaamheid (22,2%) en (zeer) ernstige eenzaamheid (5,8%) ervaart is het laagste in Oud Zuilen. De kern waar de meeste sociale eenzaamheid (28,7%) en (zeer) ernstige eenzaamheid (10,8%) wordt ervaren is Maarssenbroek. Dit probleem speelt ook bij jongeren. In Stichtse Vecht is 8% van de 13 tot 17 jarigen ernstig eenzaam. Daarnaast is 25% van de jongvolwassenen tussen de 16 en 25 jarigen ernstig eenzaam. *Bron: GGD monitor 2020, GGD buurtmonitor (GGD Monitor volwassenen en senioren 2022,*

Gezondheidsmonitor jeugd voortgezet onderwijs en Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen) en kernfoto's.

Kansrijke Start

In de kernen van gemeente Stichtse Vecht zijn veel verschillen te zien in de hoeveel zorgen die ouders hebben over de opvoeding, het gedrag en de ontwikkeling van hun kind. Deze zorgen zijn de afgelopen vier jaar flink gestegen. In 2016 maakte 36% van de inwoners zich zorgen over de opvoeding, het gedrag en de ontwikkeling van zijn/haar kind. In 2020 is dit gestegen naar 37,8%. Uit de beschikbare gegevens blijken de minste zorgen in Kockengen (17%) te zijn. De meeste zorgen zijn in Maarssebroek (55,1%). *Bron: GGD monitor (GGD monitor volwassenen en senioren 2022).*

Overgewicht

In Stichtse Vecht heeft 15% van de 13- tot 14-jarigen overgewicht. In de regio Utrecht is dat 14%. Daarnaast komt ten opzichte van de regio (15,5%) meer obesitas voor onder volwassenen in Stichtse Vecht (19,7%). Naar mate de leeftijd stijgt, is de problematiek meer aanwezig. Het meeste overgewicht komt voor bij de groep 65+ (58,7%). Daarnaast heeft 20% van de 65-plussers obesitas. Verder valt op dat overgewicht meer voorkomt in Maarssebroek dan in andere kernen. Dit is vooral bij kinderen tussen de 5 en 14 jaar en (jong)volwassenen tussen de 19 en 65 jaar. *Bron: Nota positief gezondheidsbeleid en GGD buurtmonitor (GGD monitor volwassenen en senioren 2022 en Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg)*

De huidige situatie: huidig preventie- en gezondheidsbeleid

In de gemeente Stichtse Vecht hebben we al beleid dat overlapt met de doelen van het GALA. Het belangrijkste beleid dat we hebben op dit gebied staat in onderstaande documenten:

1. (Uitwerking) Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2022¹
2. Sport- en beweegnota Stichtse Vecht 'meer in beweging' 2021 - 2025²
3. Preventieakkoord Stichtse Vecht 2021 - 2023³
4. Nota Positief Gezondheidsbeleid 2020 - 2023⁴

(Uitwerking) Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK) 2022

In het IBK staat de inwoner van Stichtse Vecht centraal: de leefwereld van de inwoner is leidend en de systeemwereld is volgend en ondersteunend. Daarom is het belangrijk om op de verschillende onderdelen binnen het Sociaal Domein integraal samen te werken. De ambitie binnen het IBK is:

In 2030 kan iedereen in Stichtse Vecht zich naar vermogen ontwikkelen, binnen zijn of haar mogelijkheden meedoen en aan de samenleving bijdragen. Dit geeft voldoening en heeft een positief effect op het welzijn en de gezondheid van mensen. Inwoners kijken naar elkaar om en ondersteunen elkaar.

In de uitwerking van het IBK worden de ambities en doelen uitgewerkt binnen vier richtinggevende uitgangspunten:

¹ [Concept-Integraal-beleidskader-SD-versie-31-maart-2020-1-1.pdf \(stichtsevecht.nl\)](#) en [2022-07-06-StichtseVecht-IBK-06-07-def-versie.pdf](#)

² [Sport-en-beweegnota_21spread.pdf \(sportpuntstichtsevecht.nl\)](#)

³ [RIB-39-Bijlage-Preventieakkoord-Stichtse-Vecht-25-5-2021.pdf \(stichtsevecht.nl\)](#)

⁴ [Nota Positief Gezondheidsbeleid Stichtse Vecht](#)

1. Voorkomen is beter
2. Samen redzaam en verdraagzaam
3. Thuis en dichtbij
4. Iedereen doet mee

Sport- en beweegnota Stichtse Vecht 'meer in beweging' 2021 - 2025

De missie binnen deze nota is:

Iedereen moet zijn of haar leven lang kunnen sporten en/of bewegen, in zijn of haar eigen omgeving en binnen zijn of haar eigen capaciteiten. Hierdoor ervaart men plezier aan sport en bewegen, leeft men gezond(er), wordt bijgedragen aan ieders persoonlijke ontwikkeling en de sociale cohesie, waardoor de sociale leefbaarheid in wijken, dorpen en kernen in de gemeente Stichtse Vecht wordt versterkt.

De doelen in het lokaal sportakkoord Stichtse Vecht zijn verwerkt in deze nota. Het lokale sportakkoord heeft vijf thema's waaraan gewerkt wordt:

1. Iedereen kan sporten en bewegen
2. De sport en beweeginfrastructuur is duurzaam
3. De sport en beweegaanbieders zijn vitaal
4. Er is een positieve sportcultuur
5. Kinderen zijn vaardig in bewegen

Daarbij wordt op 6 speelvelden gericht:

1. Sportstimulering
2. Sport en Onderwijs
3. Sportverenigingen
4. Sportaccommodaties
5. Openbare ruimte
6. Sport en bewegen als middel

Preventieakkoord Stichtse Vecht 2021 - 2023

Het doel van het Nationaal Preventieakkoord (NPA) is de Nederlandse bevolking gezonder maken door het stimuleren van een gezonde leefstijl. In navolging daarvan heeft de gemeente Stichtse Vecht een lokaal preventieakkoord opgesteld met de ambitie:

De gemeente Stichtse Vecht wil voor alle inwoners de kansen om de gezondheid te verbeteren vergroten met extra aandacht voor degenen met de grootste gezondheidsachterstand (zoals inwoners met een lage sociaaleconomische status). Daarbij richten we ons op het behalen van gezondheidswinst en het voorkomen van gezondheidsverlies.

Binnen het lokale preventieakkoord zijn samen met (maatschappelijke) partners vijf thema's gekozen waar op ingezet wordt:

1. Middelengebruik
2. Actieve leefstijl (positieve benadering van bewegingsarmoede)
3. Eenzaamheid
4. Gezond gewicht (positieve benadering van overgewicht)
5. Schuldenproblematiek

Nota Positief Gezondheidsbeleid 2020 – 2023

De Nota Positief Gezondheidsbeleid beschrijft de kaders van het gemeentelijk gezondheidsbeleid. Positieve gezondheid en het belang van gezond zijn staan hierin centraal.

In de Nota Positief Gezondheidsbeleid zijn - in samenspraak met zorgprofessionals uit de eerste lijn, inwoners en (maatschappelijke) partners - drie speerpunten opgenomen:

1. Gezond gewicht
2. Middelengebruik
3. Mentale gezondheid

Huidige situatie: koppeling tussen sport- en preventiebeleid

Een deel van het huidige beleid loopt op korte termijn af. De beweging die is ingezet met het Integraal Beleidskader Sociaal Domein, willen we doorzetten. De doelen die in het afzonderlijke beleid opgenomen zijn, overlappen met de ambities en doelen van het IBK.

Daar zijn we al mee begonnen. We constateerden al eerder dat de doelen uit het sportakkoord en het preventieakkoord veel raakvlakken hadden. Zo kan je bij leefstijlbevordering een gezonde leefstijl niet los zien van meer bewegen. Aangezien we vanuit verschillend beleid werken aan dezelfde doelen, is er een gezamenlijke coalitie opgesteld: Vitaal Stichtse Vecht.⁵ Hieruit zijn zes thema-groepen ontstaan die vanuit zowel sport als preventie werken aan doelen. De zes thema's zijn:

1. Iedereen kan sporten, bewegen en gezond leven
2. Duurzame en vitale sportinfrastructuur
3. Middelengebruik
4. Eenzaamheid
5. Vaardig in bewegen + 'gezond gewicht'
6. Schulden

De opdrachten vanuit het GALA vallen voor een gedeelte binnen de huidige thema-teams. Toch is dit ook een kans om de huidige structuur te herzien: waar is meer samenwerking nodig? Zitten de juiste partners aan tafel per thema? Moeten er thema's anders of bij? Dit Plan van Aanpak vormt de basis voor de start van deze ontwikkeling. We willen in 2023 en 2024 aan de slag met een structuur voor Vitaal Stichtse Vecht die past bij de huidige uitdagingen en opdrachten vanuit het GALA.

Gewenste situatie

Het hoofddoel binnen het GALA is een gezonde generatie in 2040. We maken die beweging al door uitvoering te geven aan de bestaande uitvoeringsprogramma's, nota's en akkoorden. Dit integrale plan van aanpak GALA draagt hier ook aan bij. De door ons gewenste situatie is een combinatie van eerdergenoemde ambities met een lokale intensivering op onderdelen waar landelijk in het GALA afspraken over zijn gemaakt. Overkoepelend is de gewenste situatie:

In 2040 is de gemeente Stichtse Vecht een gemeente waarin iedereen kan sporten, bewegen en gezond leven in zijn of haar eigen omgeving en binnen zijn of haar eigen capaciteiten. De gemeente Stichtse Vecht biedt alle inwoners de kansen om de gezondheid te verbeteren, met extra aandacht voor degenen met de grootste gezondheidsachterstand. De gemeente richt zich op het behalen van gezondheidswinst en het voorkomen van gezondheidsverlies. Daarbij ligt de focus op het vergroten van de zelfredzaamheid en het stimuleren van ontmoeting en het omkijken naar elkaar. Er staat een sterke sociale basis waarbinnen partners elkaar weten te vinden en elkaar versterken.

⁵ [Vitaal Stichtse Vecht - Sportpunt Stichtse Vecht](#)

In dit Plan van Aanpak omschrijven we onze lokale ambities voor een gezonde generatie. Vanuit het coalitieakkoord is het doel gesteld om in 2030 een gezond generatie te realiseren, dit sluit aan bij het doel van het GALA om dit in 2040 gerealiseerd te hebben.

Om het voor de inwoner goed te organiseren, is het van belang dat we goed samenwerken met de maatschappelijke partners binnen onze gemeente. Daarnaast hebben we ook de taak om elkaar in het sociaal domein binnen de gemeentelijke organisatie beter te vinden. De komende jaren willen we groeien naar meer integrale samenwerking. Dit geldt zowel inhoudelijk (leidende principes en het vormen van ketenaanpakken), als procesmatig (interne samenwerking tussen beleid en uitvoering).

De basis voor een gezond leven is ook dat faciliteiten in de openbare ruimte (bijvoorbeeld wijkcentra, sportaccommodaties, bibliotheken en speelvoorzieningen) goed op orde zijn en goed bereikbaar zijn voor inwoners. De samenwerking tussen het sociaal domein en het ruimtelijk domein is daarmee essentieel en draagt bij aan de doelen binnen het GALA.

3. Lokale uitwerking GALA en Brede SPUK

In dit hoofdstuk beschrijven we de (sub)doelen van het GALA en hoe de 15 onderdelen van de Brede SPUK vallen binnen het Integraal Beleidskader (IBK). Per onderdeel van de brede SPUK wordt aangegeven welke ambitie hier ligt. Omdat de Brede SPUK voornamelijk bestaande regelingen en middelen vervangen, kan niet op alle onderdelen de inzet worden uitgebreid. We kiezen er daarom voor om te intensiveren op onderdelen waar landelijk in het GALA afspraken zijn gemaakt.

Hoofddoel van het GALA

Om de gewenste situatie te bereiken sluiten we aan bij het hoofddoel van het GALA: een gezonde generatie in 2040, mede door:

- Het terugdringen van gezondheidsachterstanden
- Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
- Een gezonde leefstijl de makkelijke keus te maken
- Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- In te zetten op vitaal ouder worden
- Domein overstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur

Aansluiting bij het IBK

Het landelijke hoofddoel en subdoelen overlappen met de ambities en doelen binnen het lokale IBK. Daarin gaan we namelijk uit van vier uitgangspunten: voorkomen is beter, samen redzaam en verdraagzaam, thuis en dichtbij en iedereen doet mee. Hieronder beschrijven we binnen welk uitgangspunt de verschillende onderdelen van de Brede SPUK vallen. Daarna noemen we wat er al gebeurt op de onderdelen en of we kiezen voor een continuering of intensivering. Waar staat aangegeven dat we continueren, zullen de middelen vanuit de Brede SPUK ingezet worden om bestaande middelen hiervoor te vervangen. Er wordt dus geen extra geld besteed op deze onderwerpen ten opzichte van de huidige situatie. Wanneer er staat aangegeven dat we intensiveren, komt er wel extra geld beschikbaar en zullen we dit inzetten om lokaal invulling te geven aan de afspraken die landelijk in het GALA zijn gemaakt.

	Voorkomen is beter	Samen redzaam en verdraagzaam	Thuis en dichtbij	Iedereen doet mee
1. Lokaal Sportakkoord	x	x		x
2. Brede Regeling Combinatiefuncties	x	x		x
3. Terugdringen Gezondheidsachterstanden	x			x
4. Kansrijke Start	x			
5. Mentale Gezondheid	x			
6. Aanpak overgewicht en obesitas	x			
7. Valpreventie	x		x	
8. Leefomgeving	x	x		x
9. Opgroeien in een Kanrijke Omgeving & Vroegsignalering Alcoholproblematiek	x			
10. Versterken sociale basis	x	x	x	x
11. Mantelzorg	x	x	x	
12. Eén tegen Eenzaamheid	x	x		
13. Welzijn op recept	x			
14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	x	x	x	x
15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	x			

1. Lokaal Sportakkoord

Continueren: we sluiten aan bij de ambities en doelen die zijn opgenomen in de Sport- en Bewegnota Stichtse Vecht 'meer in beweging' 2021-2025.

2. Brede Regeling Combinatiefuncties

Continueren: in onze gemeente zijn buurtsport- en cultuurcoaches al actief. Vanuit het Rijk is als voorwaarde gesteld dat buurtsport- en cultuurcoaches niet meer tijdens schooltijd ingezet kunnen worden. Dit gaat volgens een afbouwmodel. Daarmee verplaatst hun inzet meer naar de wijk. De komende tijd zullen we lokaal invulling geven aan deze verschuiving.

3. Terugdringen Gezondheidsachterstanden

Continueren: we doen verschillende dingen om gezondheidsachterstanden terug te dringen (bijvoorbeeld met inzet van de welzijnsstichting en door het aanbieden van de U-pas waarmee inwoners met een laag inkomen mee kunnen doen aan sportieve en culturele activiteiten). De komende tijd kijken we samen met maatschappelijke partners welke doelgroepen in welke kernen

hierbij specifiek aandacht vragen, waarbij we ons bewust zijn van het effect van stress (over bijvoorbeeld schulden) op de (mentale) gezondheid van inwoners.

4. Kansrijke Start

Continueren: we zetten verschillende interventies (bijvoorbeeld nu niet zwanger en stevig ouderschap) in die bijdragen aan een kansrijke start.

Intensiveren: we richten een lokale ketenaanpak kansrijke start⁶ in die zich richt op de eerste 1.000 dagen van elk kind dat in een kwetsbare positie zit.

5. Mentale gezondheid

Continueren: verschillende maatschappelijke partners zetten zich in voor een betere mentale gezondheid van onze inwoners. We bepalen samen met maatschappelijke partners hoe de aanpak en activiteiten beter aansluiten bij de verschillende doelgroepen in de kernen. Daarbij hebben we speciale aandacht voor jongeren: in de cijfers komt naar voren dat jongeren mentaal minder gezond zijn dan andere leeftijdsgroepen.

6. Aanpak overgewicht en obesitas

Continueren: om een gezond gewicht bij inwoners te bevorderen wordt breder gekeken dan naar het individu: het gezin, de leefomgeving en bredere problematiek wordt ook meegenomen. Hier zetten verschillende maatschappelijke partners zich voor in.

Intensiveren: We richten lokaal de ketenaanpak Gecombineerde Leefstijlinterventie⁷ in en sluiten daarmee aan op landelijke en regionale afspraken hierover. We sluiten aan bij de landelijke ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas.⁸

7. Valpreventie

Continueren: we hebben een passend aanbod dat bijdraagt aan valpreventie bij ouderen. Dit willen we voortzetten.

Intensiveren: in de cijfers komt naar voren dat de vergrijzing groot is en mede daarom is het belangrijk dat mensen langer veilig thuis kunnen blijven wonen. We bereiden daarom het aanbod voor valpreventie uit met o.a. valpreventie beweeginterventies, passend sportaanbod en voorlichting. We zetten een sluitende ketenaanpak valpreventie op voor inwoners van 65+⁹, met nadrukkelijke aandacht voor de samenwerking tussen het publiek en zorgdomein.

8. Leefomgeving

Continueren: binnen de gemeente hebben we een JOGG-regisseur (Jongen op Gezond Gewicht¹⁰) die zich inzet voor een gezonde leefomgeving voor kinderen. Op dit moment is de verbinding tussen het sociaal domein en het ruimtelijk domein nog niet optimaal. We zoeken de komende tijd naar een vorm waar het sociaal domein en het ruimtelijk domein beter kunnen samenwerken.

9. Opgroeien in een Kansrijke Omgeving & Vroegsignalering Alcoholproblematiek

⁶ [Kansrijke Start | Kansrijke Start \(kansrijkestartnl.nl\)](#)

⁷ [Gecombineerde leefstijlinterventie | Loketgezondleven.nl](#)

⁸ [Ketenaanpak zorg en ondersteuning voor kinderen met overgewicht en obesitas | Standpunt | Zorginstituut Nederland](#)

⁹ [Ketenaanpak Valpreventie | VeiligheidNL](#)

¹⁰ [JOGG-aanpak — JOGG](#)

Continueren: er is vanuit onze maatschappelijke partners laagdrempelige hulp beschikbaar voor inwoners die kampen met verslavingsproblematiek, er wordt voorlichting gegeven over het gebruik van middelen onder jongeren en we zien toe op de handhaving van het naleven van de leeftijdsgrens voor het gebruik van alcohol en tabak.

Intensiveren: we sluiten aan bij de aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)¹¹, waarmee de focus komt meer te liggen op de omgeving waarin middelengebruik bij jongeren ontstaan.

10. Versterken van de sociale basis

Continueren: binnen de gemeente hebben verschillende maatschappelijke partners een rol in de sociale basis. De focus ligt hierbij op het bieden van laagdrempelige hulp en ondersteuning voor inwoners en het bieden van een plek waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. De komende tijd bepalen we samen met maatschappelijke partners wat inwoners in de verschillende kernen nodig hebben vanuit de sociale basis, om lokaal beter aan te kunnen sluiten bij de behoeften die er zijn.

11. Mantelzorg

Continueren: samen met maatschappelijke partners zetten we ons in om mantelzorgers op een goede manier te kunnen ondersteunen en waarderen.

12. Eén tegen Eenzaamheid

Continueren: het tegengaan van eenzaamheid en het stimuleren van ontmoeting is een belangrijke taak die we samen met onze maatschappelijke partners oppakken. Zo zijn we aangesloten bij het landelijk programma Eén tegen Eenzaamheid.¹²

Intensiveren: we versterken de lokale coalitie tegen eenzaamheid en sluiten daarmee aan bij de landelijke ketenaanpak.

13. Welzijn op Recept

Intensiveren: de ketenaanpak Welzijn op Recept¹³ is in de vorm van een pilot gestart binnen onze gemeente. De komende tijd bereiden we deze pilot uit en versterken we de aanpak.

14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD

Continueren: de GGD is een belangrijke partner bij het behalen en monitoren van de doelen binnen het GALA. De komende tijd wordt regionaal en lokaal onderzocht welke rol de GGD het beste kan vervullen de komende jaren.

15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

Intensiveren: we onderzoeken in de regio op welke manier we de aanpak preventie op regionaal niveau willen inrichten.

¹¹ [Opgroeien in een Kansrijke Omgeving en het IJslandse model - Trimbos-instituut](#)

¹² [Een tegen eenzaamheid](#)

¹³ [Landelijke kennisnetwerk Welzijn op recept | welzijnoprecept.nl](#)

H4 Planning, participatie en integraliteit

We doen in de gemeente Stichtse Vecht al veel om bij te dragen aan een gezonde generatie in 2040. Dat betekent niet dat we er al zijn. Op sommige onderdelen vraagt het om een concretere uitwerking van doelen of een betere aansluiting bij de doelgroep.

4.1 Planning

We continueren de activiteiten die we in dit kader al doen, ook vanaf 2024. Waar staat aangegeven dat we onderzoeken hoe we beter aansluiten bij de doelgroep of bijvoorbeeld een ketenaanpak of lokale coalitie inrichten, gaan we dit in 2024 samen met onze maatschappelijke partners doen

In 2024 zal gewerkt worden aan een voorstel voor een Integraal Beleidskader vanaf 2025. Omdat ambities en doelen die zijn opgenomen in het GALA aansluiten bij het huidige IBK wordt de uitwerking hiervan onderdeel van het nieuwe IBK. Bij het IBK hoort ook een uitvoeringsprogramma en hierin worden de concrete activiteiten en doelen opgenomen. Op die manier borgen we de integraliteit binnen het sociaal domein en zorgen we dat het behalen van de doelen zoals opgesteld in het GALA onderdeel worden van het structurele (bestaande) beleid in het sociaal domein. Voor de verbinding met andere domeinen binnen de gemeente, zoals het ruimtelijk domein en openbare orde en handhaving, moeten we actief de samenwerking aangaan. Het is belangrijk dat een gezonde generatie in 2040 een doel is dat breder wordt gedragen dan alleen in het sociaal domein. We betrekken daarom verschillende domeinen bij de uitwerking van de doelen binnen het GALA.

In de gemeente Stichtse Vecht werken we met een subsidieprogramma dat beschrijft welke doelen we willen bereiken en hoe we dit subsidiëren. Het huidige subsidieprogramma loopt tot en met 2024. Voor de activiteiten die we al doen, zoeken we zoveel mogelijk aansluiting bij het huidige subsidieprogramma. Op sommige onderdelen zullen aparte financieringsafspraken gemaakt worden met maatschappelijke partners. Het nieuwe subsidieprogramma sluit aan bij het nieuwe IBK en als vanzelfsprekend landen de ambities en doelen van het GALA ook in het nieuwe subsidieprogramma.

Bovenstaande borging sluit tevens aan bij een andere ontwikkeling die binnen het Sociaal Domein speelt. We onderzoeken in 2024 hoe we de sociale basis kunnen versterken en hoe ondersteuning voor onze inwoners op een laagdrempeligere en toegankelijker manier georganiseerd kan worden. Daarmee maken we de beweging naar het voorveld, die reeds is ingezet met de beheersmaatregelen TIM (organisatie voor maatwerkvoorzieningen op het gebied van Jeugd). De ambities en doelen binnen het GALA sluiten grotendeels aan bij deze beweging en passen daarom bij de ontwikkeling die al is ingezet.

Voor 2025 en 2026 geldt dat we uitvoering geven aan de concrete doelen en afspraken die staan opgenomen in dit Plan van Aanpak en die we in 2024 verder uitwerken. Daarbij is er speciale aandacht voor het feit dat de middelen die via de Brede SPUK worden verstrekt op dit moment tot en met 2025 (en in sommige gevallen tot en met 2026) zijn verstrekt. Dat betekent dat we in deze periode ook onderzoeken of en hoe de ambities en doelen haalbaar zijn in de periode na 2025/2026. Dit is afhankelijk van de effecten die we bereiken met de acties en welke financiële ruimte er na 2026 (nodig) is.

4.2 Participatie

We vinden het belangrijk om voor de onderdelen die we hebben opgenomen in dit Plan van Aanpak samen te werken met onze maatschappelijke partners en andere relevante stakeholders. Daarnaast hechten we ook veel waarde aan de input van onze inwoners.

In verband met de korte termijn waarin het plan van aanpak opgesteld is, hebben we onze partners en inwoners nog onvoldoende betrokken bij doelen binnen het GALA. In 2024 werken we aan de concrete uitwerking en dit doen we samen met partners en inwoners. Dit proces is al opgestart. In de gemeente Stichtse Vecht is voor elke kern een kernfoto opgesteld. Daarin is op basis van data¹⁴ en de input van onze inwoners een scan gemaakt van de huidige stand van zaken van de kern. Op basis van deze foto's bepalen we samen met onze partners en inwoners (in de vorm o.a. de Adviesraad Sociaal Domein en de Kinderburgemeester) wat opvalt, of het huidige aanbod aansluit bij de behoefte in de kern en waar we nog (extra) dingen te organiseren hebben. Op dit moment zijn de kernfoto's opgesteld en gedeeld met onze partners en de inwoners. De gesprekken die hierover gevoerd worden, zijn tevens het platform om de ambities, doelen en acties in dit Plan van Aanpak te bespreken en verder te concretiseren. Op die manier zorgen we voor draagvlak en een gedeelde verantwoordelijkheid bij onze partners en inwoners.

4.3 Integraliteit

De ambities, doelen en acties in dit Plan van Aanpak vragen om een integrale benadering. Dat geldt zowel voor de samenwerking tussen de gemeente en maatschappelijke organisaties, als intern bij onze gemeentelijke organisatie.

Verschillende partners, relevante stakeholders en de gemeente vormen op dit moment Vitaal Stichtse Vecht. Zoals al eerder genoemd, wordt binnen deze samenwerking in verschillende themagroepen aan doelen gewerkt op het gebied van sport en preventie. Om de doelen binnen het GALA en de inzet op de onderdelen van de Brede SPUK verder vorm te geven, zullen we aansluiten bij deze structuur. Dat betekent dat we onderzoeken of de juiste partners aan tafel zitten en of de thema's voldoende aansluiten bij de uitdagingen die we hebben. Hier gebruiken we 2024 voor. Op die manier zorgen we ervoor dat we elkaar beter weten te vinden en dat we effectiever samen kunnen werken aan dezelfde doelen, al dan niet vanuit een andere invalshoek.

Binnen de interne organisatie van de gemeente zal de samenwerking met andere domeinen gezocht worden om te werken aan een gezonde gemeente. In eerste instantie is het nodig dat het Plan van Aanpak gedeeld wordt binnen het Sociaal Domein en dat op die manier verbindingen gelegd kunnen worden waar gewerkt wordt aan dezelfde doelen. Daarnaast zien we ook een belangrijk aanknopingspunt om de verbinding tussen het Sociaal Domein en het ruimtelijke/fysieke domein en openbare orde en veiligheid te leggen. Dit begint bij het breed delen van dit Plan van Aanpak met collega's binnen de gemeente en later met het betrekken van collega's bij het concretiseren en uitvoeren van de doelen binnen het GALA.

¹⁴ Gesprekken met inwoners | Dashboard actuele indicaties, Gemeente Stichtse Vecht, 2023 | Resultaten inwonerspanel Leefomgeving, Gemeente Stichtse Vecht, november/december 2022 | Wonen en Zorg 2020-2040 in de Gemeente Stichtse Vecht, Sinfore, 2022 | Rapport corporatie sector Stichtse Vecht, VNG, 2023 | Gezondheidsmonitor jeugd, GGD regio Utrecht, 2020 | Gezondheidsmonitor volwassenen, GGD regio Utrecht, 2020 | Gezondheidsmonitor 65+, GGD regio Utrecht, 2020 | WMO voorspelmodel, VNG, 2023 | Monitor sociale Kracht, gemeente Stichtse Vecht, 2020 | Nabijheid voorzieningen, CBS, 2019 | NVVK jaarcijfers, gemeente Utrecht, 2023 | QuickScan woningbehoefte 2028-2040, Companen 2021 | <https://buurtatlas.vzinfo.nl/#home> | voor zover beschikbaar, dorpsvisies, -analyses en plannen.

H5 Monitoring en sturing

We gebruiken 2024 om lokale inzet op de onderdelen van de Brede SPUK te concretiseren. Daar hoort bij dat we meetbare indicatoren bepalen voor de doelstellingen. Dit zal grotendeels zijn op basis van bestaande monitors en onderzoeken vanuit onder andere de GGD regio Utrecht.

Omdat de concrete uitwerking van het GALA onderdeel wordt van het (uitvoeringsprogramma) Integraal Beleidskader Sociaal Domein, is de monitoring en eventuele bijsturing, net als bij ander beleid, geborgd. Mocht het nodig zijn om op een aanvullende manier monitoring en sturing te organiseren voor specifiek de doelen binnen het GALA, dan onderzoeken we hoe we dit het beste kunnen doen. Of hiervoor gekozen wordt, bepalen we in 2024.

Bijlage 1 Tabel synergie doelen en thema's

	1. Lokaal sportakkoord	2. Brede Regeling Combinatiefuncties	3. Terugdringen gezondheidsachterstanden	4. Kansrijke Start	5. Mentale gezondheid	6. Aanpak overgewicht en obesitas	7. Valpreventie	8. Leefomgeving	9. OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	10. Versterken sociale basis	11. Mantelzorg	12. Eén tegen Eenzaamheid	13. Welzijn op recept	14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie
Doelen Gezond en Actief Leven Akkoord															
Terugdringen gezondheidsachterstanden	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓		✓			
Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Een gezonde leefstijl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		
Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓		
Vitaal ouder worden	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		
Domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur														✓	✓
Doelen Hoofdlijnen Sportakkoord II															
Inclusie en diversiteit in de sport vergroten	✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓			✓		
Sociaal veilige sport creëren	✓	✓	✓		✓	✓		✓				✓			
Vitale sportaanbieders: vergroten van de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van het sportaanbod	✓	✓	✓		✓	✓		✓							
Vaardig in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere	✓	✓	✓		✓	✓		✓					✓		
Ruimte voor sport en bewegen: een toekomstbestendige sportinfrastructuur	✓	✓	✓		✓	✓		✓							
Maatschappelijke waarde van topsport optimaliseren	✓	✓													
Doelen addendum BRC															
Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname)	✓	✓	✓			✓		✓		✓			✓		
Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is	✓	✓	✓			✓		✓		✓					
Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden)	✓	✓	✓			✓		✓		✓			✓		